Varuhi Semen • Pogovor s Pavlom Medveščkom – Klančarjem

Po več kot uspešnem junijskem dogodku v Goriški knjižnici Franceta Bevka, tokrat posebna edicija pogovora z varuhom izročila **Pavlom Medveščkom – Klančarjem** tudi v **Tolminu**! V pogovoru bomo odstrli mistični in magični svet rastlinstva tako kot so ga živeli in doživljaji posoški staroverci. Osvetlili bomo tri tematike, ki se tičejo ustnega izročila posoških starovercev.

Kdaj: Četrtek, 08. november 2018 ob 18:00
Kje: Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Tolmin
Kdo: dogodek je brezplačen in javno odprt za vse

▼ ▸ ▽ Seme – začetek vsega: Kozmogonična pripovedka posoških starovercev, kot tudi veliko ostalih njihovih zapisanih pripovedk, presega meje lokalnega in obravnava univerzalne teme, simbole in like, ki se ponavljajo tudi pri ostali ljudstvih sveta. Vendar pa, v kolikor sledimo t.i. poligenetski teoriji, ki jo zagovarja sodobna folkloristika, nikakor ne morem enoumno in preuranjeno sklepati, da so te podobnosti tako specifičnega lokalnega področja posledica istega izvora, kot ga zagovarja npr. indoevropska teorija. Edina resnica je ta, ki so nam jo zapustili ljudski pripovedovalci, tisti, za katere sta bila seme in zemlja čarobna.

▼ ▸ ▽ Varuhi semen: Mistična povezanost človeka in rastlin je bila za staroverce nekaj vsakdanjega. Tako kot večina poljedelskih kultur so razvili tisto, kar bi lahko poimenovali kozmična religija, saj je bila njihova dejavnost osredotočena okrog osrednje skrivnosti: periodičnega obnavljanja sveta. Zato ni nič nenavadnega, da je tudi pri njih seme igralo pomembno vlogo – tako na mistično-magičnem nivoju, kot tudi na vsakdanjem – preživitvenemu. Poznali so tudi celo vrsto čarobnih zeli, rastlinski svet je bil tesno povezan s človekovim, bila sta eno.

▼ ▸ ▽ Semen ponovnega zapisa zgodovine: Z novimi odkritji starih svetov in z naglas povedanimi zamolčanimi zgodbami preprostih ljudi se pojavi tudi zahteva po ponovnem zapisu zgodovine. Skupaj s tem pa se rodi tudi vprašanje ali smo kot narod dovolj zreli, da začnemo iskati svojo identiteto dlje od skupnega jezika in primerjav z ostalimi ter ali ima stroka dovolj poguma, da zagrize v novo snov, tudi, če ta lahko spodnese tla obstoječim absolutnim teorijam.

S Pavlom Medveščkom – Klančarjem se bo pogovarjala **Maja Vrčon**, univerzitetna diplomirana komparativistka, ki je na ljubljanski Filozofski fakulteti diplomirala z diplomskim delom na temo fikcije in zgodovine.

Pripovedke, ustno izročilo, tako kot ga je zapisal Pavel Medveščček – Klančar nam bo bral **Matej Kavčič**.

Vabljeni!

• Tekst Varuhi Semen © 2018 Maja Vrčon | Vse pravice pridržane | All Rights Reserved | Reproduciranje teksta brez privolitve avtorice prepovedano. •

▼ ▸ ▽ Pavel Medveščček – Klančar je zbiralec in varuh ljudskega izročila, publicist, grafik in slikar. Rodil se je leta 1933 v Anhovem. Do leta 1941 je živel v Mariboru. Po končani osnovni šoli v domačem kraju in nižji gimnaziji v Šempetru pri Gorici se je leta 1949 vpisal na Šolo za umetno obrt, Oddelek za uporabno grafiko v Ljubljani, kjer je leta 1955 tudi diplomiral. Kot pedagog je bil strokovni učitelj risanja na osemletkah v Vipavi, v Kojskem in na osnovni šoli v Desklah. V letih 1960 - 1961 je obiskoval dva semestra Pedagoške akademije v Ljubljani. Istega leta se je kot konservator za ljudsko dediščino zaposlil na Zavodu za spomeniško varstvo Gorica. Od leta 1967 dalje je svoboden umetnik, ki se tudi aktivno ukvarja z uporabno grafiko (knjižna oprema, plakati, prospekti itd.) in slikarstvom. Za svoje ustvarjanje je prejel več nagrad, med katerimi je najpomembnejša Bevkova nagrada, ki mu jo je za življenjsko delo leta 1988 podelila skupščina občine Nova Gorica. Kot publicist, poznavalec in zapisovalec ljudske dediščine je objavil več člankov in monografskih publikacij. Za periodični tisk (Primorska srečanja, Goriški letnik, Etnolog) je prispeval veliko število strokovnih člankov, objavil pa je tudi pet knjig: zbirko pravljic Na rdečem oblaku

vinograd rase (1990), knjigo o čarnih in svetih znamenjih na Primorskem Skrivnost in svetost kamna (1992), knjigo zgodb s podgorskega Krasa in Čičarije Štrped (1997), Obrusnice (1998) in Let v lunino senco (2005), po kateri je RTV Slovenija posnela dva dokumentarna filma: Med hribi kačjih glav (2004) in Jelenk - sveta gora starovercev (2008). Med najobsežnejšimi in vsekakor tudi najpomembnejšimi je njegovo delo Iz nevidne strani neba, študija izdana pri ZRC-SAZU, leta 2015.